

הלכות הדף היומי

מסכת שבועות

תוכן עניינים

א. פר ושעיר של יוה"כ שאבדו והפריש אחרים תחתיהם וכן שעירי ע"ז שאבדו והפריש אחרים תחתיהם ... ירעו עד שיסתאבו וימכרו ויפלו דמיהן לנדבה שאין חטאת צבור מתה ... גזירה לאחר כפרה אטו לפני כפרה.....1

ב. והשני ירעה עד שיסתאב וימכר ויפלו דמיו לנדבה ... גזרה אחר כפרה אטו לפני כפרה
2

ג. אשם שמתו בעליו או שנתכפרו בעליו ירעה עד שיסתאב וימכר ויפלו דמיו לנדבה ... גזירה לאחר כפרה אטו לפני כפרה.....3

ד. מה הן מביאין מן המותרות קיץ כבנות שוח למזבח.....4

ה. אין מקיצין בעולת העוף ... מותרות לנדבת צבור אזלי ואין עולת עוף בצבור.....4

ו. על שאר עבירות שבתורה בין קלות בין חמורות בין שעשאן בשוגג בין שעשאן במזיד אותן שעשאן בשוגג בין נודע לו ספיקן בין לא נודע לו ספיקן ואלו הן קלות עשה ולא תעשה ואלו הן חמורות כריתות ומיתות ב"ד ... עבר על מצות עשה ועשה תשובה לא זו משם עד שמוחלין לו.....5

דף יב.

א. פר ושעיר של יוה"כ שאבדו והפריש אחרים תחתיהם וכן שעירי ע"ז שאבדו והפריש אחרים תחתיהם ... ירעו עד שיסתאבו וימכרו ויפלו דמיהן לנדבה שאין חטאת צבור מתה ... גזירה לאחר כפרה אטו לפני כפרה

כבר התבאר במסכת יומא דף נ. ודף סה. ולעיל דף יא: שפר¹ ושעיר של יום הכפורים שאבדו והפריש אחרים תחתיהם, ולא הספיק להקריבן עד שנמצאו הראשנים, וכן שעירי ע"ז כלומר כשהורו בי"ד בשגגה לעבוד ע"ז, שאבדו והפריש אחרים תחתיהם, ולא הספיק להקריבן עד שנמצאו הראשנים, ירעו עד שיפול בהן מום וימכרו ויפלו דמיהן לנדבה לקיץ המזבח

¹ רמב"ם הלכות פסולי המוקדשין פרק ד הלכה ב

תרומות והנצחות | בנק הדואר ח"ן 22887389 | ובטל' 0548027748

להצטרפות להלכות הדף היומי להלכה למעשה

<https://chat.whatsapp.com/DLl17K9ciPjB873YPB8kBu>

הלכות הדף היומי

מסכת שבועות

והיא הקרויה נדבת צבור ובאה מכל אותן שנאמר עליהם ירעו עד שיסתאבו לקיץ המזבח והיא הקרויה נדבת צבור ובאה מכל אותן שנאמר עליהם ירעו עד שיסתאבו.

ואם כבר קרבו השניים ירעו הראשונים עד שיסתאבו וימכרו ויפלו דמיהן לנדבה, שאין חטאת הצבור מתה², ולמה לא יקרבו עצמן נדבה שהרי זכרים הם, ויכולים להקרב עולות³. גזרה לאחר כפרה משום לפני כפרה.

ב. והשני ירעה עד שיסתאב וימכר ויפלו דמיו לנדבה ... גזרה אחר כפרה אטו לפני כפרה

שני השעירים ביום הכפורים שמת אחד מהן, אם עד שלא הגריל מת יקח זוג לשני, כמו שנתבאר במסכת יומא דף סב.

ועוד התבאר שם דף סד. אם משהגריל מת אחד השעירים, יביא שנים ויגריל עליהן כבתחילה, אם השעיר של שם מת אומר זה שעלה עליו הגורל לשם עתה, יתקיים תחתיו, ויחבור לשעיר לעזאזל מן הגורל הראשון, שמצוה בראשון⁴. אע"ג שבשעה שמת השעיר לשם נדחה שעיר העזאזל מהקרבה, אין בעלי חיים נדחים.

² קצת צ"ע אמאי קרי ליה חטאת צבור הא בעבודת יוה"כ ה"נ חשיב ליה חטאת שותפים. ואפשר דכ"ל ותני כיון דאיירי אף בשעיר ושעיר ודאי הוי דציבור וכיון שאין נ"מ לענין זה בין דרבים לבין דציבור כתב לפי הרוב.

³ שחטאת יחיד אינה יכולה להקרב עולה שהרי נקבה היא ואין עלוה נקבה, ואי אפשר להורידה להקריבה לשלמים.

⁴ ואע"ג שבפ"ד מהלכות קרבן פסח פסק רבינו דלא כר' יוסי ופסק איזה שירצה יקריב. נ"ל לתרץ דשאני הכא דהא חטאת דבאה לכפרה וחמירא ואפילו רבנן מודו דמצוה בראשון, ואי פליגי רבנן התם הוא משום דהוי פסח ולא בא לכפרה ואינו חמור כל כך ולכך איזה מהם שירצה יקריב אבל גבי חטאת דבא לכפרה חמיר אפילו רבנן מודו וה"ק כי היכי דאמר ר' יוסי התם אמר רב נמי הכא דלכולי עלמא הוי דינא הכי. לח"מ ועיין אבהא"ז באופן אחר דבשעירי יוה"כ שהוא חטאת אפי' כשהקריב את השני הרי הראשון דינו דין חטאת, אלא שדינו שירעה, אבל בפסח כיון דקו"ל דפסח בשאר ימות השנה שלמים ולא בעי עקירה, א"כ בשאבד הראשון והפריש אחר לפסח ובשנמצא הראשון הרי עומדים שניהם שמעיקר הדין למי שירצה יקריב, ואיזה שיקריב הרי השני נעשה שלמים בלא עקירה, וא"כ אין אנו מבטלין את דינו שנעשה בו תיכף כשהופרש אחר לפסח שנעשה דינו שיהי' או פסח או שלמים, וא"כ לא דמי כלל לחטאת שאנו מבטלין את דינו שדינו הוא שיהי' חטאת, ולכן גבי חטאת שפיר אנו אומרים שמצוה בראשון כיון שאנו באין לבטל את דינו ושירעה ויסתאב ואפשר לומר חילוק אחר דכאן דהדין הוא דירעו ולבטלם מדין קרבן, בזה קו"ל דמצוה בראשון שישאר קרבן,

תרומות והנצחות | בנק הדואר ח"ן 22887389 | וובטל' 0548027748

להצטרפות להלכות הדף היומי להלכה למעשה

<https://chat.whatsapp.com/DLl17K9ciPjB873YPB8kBu>

הלכות הדף היומי

מסכת שבועות

ואם היה המת של עזאזל יאמר זה שעכשיו עלה עליו הגורל לעזאזל יתקיים תחתיו, ויחבור לשם שם שגם הוא לא נדחה מהקרבה במיתת השעיר הראשון כיון שאין בעלי חיים נחים.

השני מן השנים שהגריל עליהן בסוף שאינו עומד תחת השעיר המת, ירעה עד שיפול בו מום וימכר ויפלו דמיו לנדבה שאין חטאת הצבור מתה.

ג. אשם שמתו בעליו או שנתכפרו בעליו ירעה עד שיסתאב וימכר ויפלו דמיו לנדבה ... גזירה לאחר כפרה אטו לפני כפרה

כבר התבאר במסכת פסחים דף עג. שאשם⁵ ודאי שמתו בעליו, ושכפרו בעליו, מדין תורה ירעה עד שיפול בו מום וימכר ויפלו דמיו לנדבה⁶. ואשם תלוי⁷ מדין תורה⁸ יכול להקריבו עולה, וגזרו חכמים שיהיה דינו כאשם ודאי, וירעה עד שיפול בו מום וימכר ויפלו דמיו לנדבה, כדי שלא יבוא להקריבו עולה גם אם לא מתו או נתכפרו בעליו.

ולפיכך כל⁹ אשם שניתק לרעייה, אם הקריבו עולה¹⁰ כשר, ולמה לא יקרב בעצמו עולה לכתחילה, גזירה¹¹ לאחר כפרה משום לפני כפרה.

אבל בפסח דגם השני יקרב קרבן רק שישתנה מפסח לשלמים, בזה קי"ל כרבנן דאיוזה שירצה יקריב פסח. אבן האזל

⁵ רמב"ם הלכות פסולי המוקדשין פרק ד הלכה יד

⁶ אמר קרא הוא בהוייתו יהא וקרא לאקולי אתי דדי בניתוק בעלמא וה"פ הוא בהווייתו תהא כלומר כשהוא בהווייתו אסור לשנותו לקרבן עולה, אבל כשאינו בהווייתו כמו בשניתקו כשר לעולה. ערוך השולחן העתיד הלכות פסולי המוקדשין סימן קלב סעיף ז

⁷ מרכה"מ שם

⁸ ודעת תוס' ד"ה שחטו שכל אשם שכיפרו בעליו עומד לעולה מדין תורה רק גזרו חכמים שלא יקרבוהו עולה שמה יעשו כן אף קודם שכיפרו בעליו

⁹ שם הלכה טו

¹⁰ היינו דוקא בשחקריבו לשם עולה מפורש הא סתמא אינו כשר וכמש"כ מרן בשם ש"ס דפסחים הנ"ל והיינו מטעם דבעי עקירה ורבינו ס"ל לקמן פ"ד מהל' קרבן פסח ה"ג דבעי עקירה יעו"ש היטב. הר המוריה שם.

¹¹ מדלא כתב ולמה לא יקרב עולה לכתחילה אלא הוסיף תיבת בעצמו לאורויי דכוונתו דאף שעדיין לא ניתק אלא שכבר נתכפרו בעליו למה לא יקרב זה האשם בעצמו כלומר מצד עצמו ואמאי בעינן ניתק וכו' והיינו דברי הגמרא בפסחים דף ע"ד דקאמר אי הכי כי לא ניתק נמי ומשני גזרה וכו' ובזה אין צריך למ"ש הרב לח"מ ז"ל דרבינו היתה לו גירסא אחרת בגמרא. מעשה רקח שם

תרומות והנצחות | בנק הדואר ח"ן 22887389 | ובטל' 0548027748

להצטרפות להלכות הדף היומי להלכה למעשה

<https://chat.whatsapp.com/DLl17K9ciPjB873YPB8kBu>

הלכות הדף היומי

מסכת שבועות

ד. מה הן מביאין מן המותרות קיץ כבנות שוח למזבח

כבר התבאר במסכת כתובות דף קו: שמותר¹² תרומת הלשכה, מה שנשאר מהג' קופות בניסן בסוף השנה ששוב אין מקריבין מהן אלא מתרומה חדשה, וכן מותר שירי הלשכה לאחר שעשו בה כל צרכי העיר וכדומה ונותר מעות¹³, לוקחין בו זכרים, ויקרבו כולן עולות שתנאי בית דין הוא על כל המותרות שיקרבו עולת בהמה, שהרי לצורך קרבנות הופרש.

ואלו העולות הבאין ממותר השקלים הם הנקראים קיץ למזבח¹⁴, ומקריבין אותן כשהמזבח בטל מנדירים ונדבות¹⁵, כדי שלא יהא המזבח בטל אפי' שעה אחת, ונמצא שלחן הרב ריקם¹⁶.

י"א¹⁷ שמותר שירי הלשכה משאירין וממתינין להם עד שיצטרכו לצרכי העיר. וי"א¹⁸ דמותר תרומת הלשכה היו עושין ממנה רקועי פחים ציפוי לבית קה"ק שמחפין בהן הרצפה והכתלים.

דף יב:

ה. אין מקיצין בעולת העוף ... מותרות לנדבת צבור אזלי ואין עולת עוף בצבור

¹² רמב"ם הלכות שקלים פרק ד הלכה ט

¹³ [רא"ש וכ"ה בשטמ"ק כתובות ק"ו ב' בשם רש"י במהדו"ק.

¹⁴ כאדם שמביא בקינוח סעודה מיני מתיקה והוא לשון קיץ כדכתיב הלחם והקיץ לאכול הנערים. רש"י כאן
¹⁵ רש"י בכתובות ק"ו ב' ורבנו כ' בפיה"מ בשקלים פירות הקיץ כלומר התאנים והענבים שקוצין ומייבשין אותן דרך בנ"א לאכול מהן הרבה נוסף על סעודתן ולפיכך נקראו הקרבנות שמקריבין ע"ג המזבח נוסף על החובה קיץ המזבח.

¹⁶ [שטמ"ק בכתובות שם בשם רש"י במהדו"ק.

¹⁷ מאירי פ"ד דשקלים בשם רבותיו וכ"כ בכתובות.

¹⁸ מאירי שם וכ"כ בכתובות ק"ו ב' וכ"ד רש"י בשבועות י"ד ב' ורש"י בכתובות ק"ו ב' והרא"ש עי' חזו"א פרה סי' ג' סק"א.

תרומות והנצחות | בנק הדואר ח"ן 22887389 | ובטל' 0548027748

להצטרפות להלכות הדף היומי להלכה למעשה

<https://chat.whatsapp.com/DLl17K9ciPjB873YPB8kBu>

הלכות הדף היומי

מסכת שבועות

עוד התבאר שם דף קו: שמותר¹⁹ תרומת הלשכה, ושירי הלשכה שלוקחים בה עולה²⁰ אינו אלא עולת בהמה. אבל לא עולת העוף שאין בקרבנות הציבור עוף.

אולם וי"א²¹ שאם מטמא מקדש הפריש עוף לעולתו והעשיר, אותו העוף הולך לקיץ המזבח, מכיון שכבר יש העוף יכול לעשות ממנו קיץ למזבח. וי"א²² שהולכת לנדבת יחיד עבור הבעלים.

ו. על שאר עבירות שבתורה בין קלות בין חמורות בין שעשאו בשוגג בין שעשאו במזיד אותן שעשאו בשוגג בין נודע לו ספיקו בין לא נודע לו ספיקו ואלו הן קלות עשה ולא תעשה ואלו הן חמורות כריתות ומיתות ב"ד ... עבר על מצות עשה ועשה תשובה לא זו משם עד שמוחלין לו

כבר התבאר במסכת יומא דף פו. ולעיל דף ב: ששעיר המשתלח²³ הוא כפרה על כל ישראל ביום הכפורים ולפי שהוא כפרה על כל ישראל כהן גדול מתודה עליו על לשון כל ישראל שנאמר (שם טז פסוק כא) והתנודה עליו את כל עונת בני ישראל.

¹⁹ רמב"ם הלכות שקלים פרק ד הלכה ט

²⁰ וכן הדין במה בכתב הרמב"ם הלכות כלי המקדש פרק ז הלכה יג שמשלשים יום לשלשים יום פוסקין שער היין והסולת עם הממונה על הנסכים אם הוקרו נסכים מספק להן כמו שפסקו עמו, ואם הוזלו מספק להן כשער הוזל, והשכר שמשכר הקדש בשערים אלו הוא הנקרא מותר נסכים ולוקחין בו עולות לקיץ המזבח ואין מקיצין את המזבח בעולות עוף שאין בקרבנות הציבור עוף. ועיין רמב"ם הלכות שקלים פרק ד הלכה ב תוס' שם.

²¹ תוס' שם.

²² תו' ביומא מ"א:

²³ רמב"ם הלכות תשובה פרק א הלכה ב

תרומות והנצחות | בנק הדואר ח"ן 22887389 | ובטל' 0548027748

להצטרפות להלכות הדף היומי להלכה למעשה

<https://chat.whatsapp.com/DL1l7K9ciPjB873YPB8kBu>

הלכות הדף היומי

מסכת שבועות

שעיר המשתלח מכפר על כל עבירות שבתורה הקלות והחמורות, בין שעבר בזדון בין שעבר בשגגה²⁴, בין שהודע לו בין שלא הודע לו הכל מתכפר בשעיר המשתלח, והוא שעשה תשובה²⁵.

אבל אם לא עשה תשובה אין השעיר מכפר לו אלא על הקלות²⁶, ומה הן הקלות ומה הן החמורות, החמורות הן שחייבין עליהם מיתת בית דין או כרת, ושבועת שוא ושקר אף על פי שאין בהן כרת הרי הן מן החמורות, ושאר מצות לא תעשה ומצות עשה שאין בהן כרת הם הקלות.

אולם התבאר עוד שם דף פה: שחייבי חטאות²⁷ ואשמות ודאים שעבר עליהן יום כפורים חייבין להביא לאחר יום הכפורים, וחייבי אשמות תלויין פטורין שנאמר (שם פסוק ל) מכל חטאתיכם לפני ה' תטהרו, כך למדו מפי השמועה שכל חטא שאין מכיר בו אלא ה' נתכפר לו.

ובזמן הזה שאין בית המקדש קיים, ואין לנו מזבח כפרה²⁸, אין שם אלא תשובה, התשובה מכפרת על כל העבירות²⁹, אפילו רשע כל ימיו ועשה תשובה באחרונה אין מזכירין לו שום דבר מרשעו, שנאמר (יחזקל לג פסוק יב) ורשעת הרשע לא יפשל בָּהּ ביום שובו מרשעו.

²⁴ ע"כ איירי בדברים שאין בהם חטאת ואשם כל"ת שאין בו כרת או עשה או בספק עבר שיש בו אשם תלוי שהרי בהם חייב להביא אחר יום הכפורים. ועיין לח"מ

²⁵ להלן דף יב: אמרין דאליבא דרבי אפילו לא עשה תשובה שעיר המשתלח מכפר אבל אליבא דרבנן דוקא בשעשה תשובה שעיר המשתלח מכפר אבל אם לא עשה תשובה אין מכפר, וידוע דאין הלכה כרבי מחביריו ולכך כתב רבינו והוא שעשה תשובה. כס"מ שם

²⁶ ק"ל דלהלן שם משמע דלרבנן אפילו עבר אעשה אם לא עשה תשובה אין שעיר מכפר ולרבי אפילו על החמורות מכפר בלא תשובה חוץ מפורק עול ומגלה פנים בתורה ומפר בריתו בבשר וצ"ע. כס"מ שם. ועיין לח"מ ומעשה רקח ושאר אחרונים מה שיישבו

²⁷ רמב"ם הלכות שגגות פרק ג הלכה ט

²⁸ ואין אנו יכולים להביא עולה על עשה ומלקות על ל"ת וחטאת על השגגות וכו' ועיין שערי תשובה לרבינו יונה שער ד אות ב

²⁹ וא"ת הא אמרו במתניתין שם בפרק יוה"כ (דף פ"ה ב) תשובה מכפרת על עבירות קלות על עשה ועל ל"ת וא"כ איך קאמר דצריך תשובה ויוה"כ לל"ת כבר תירצו התוספות בשבועות פ"ק (דף י"ב ב ד"ה לא זו) דמכפרת דמתניתין אינה מחילה גמורה אלא שמקילין לו מן הדין. לחם משנה

תרומות והנצחות | בנק הדואר ח"ן 22887389 | וובטל' 0548027748

להצטרפות להלכות הדף היומי להלכה למעשה

<https://chat.whatsapp.com/DLl17K9ciPjB873YPB8kBu>

הלכות הדף היומי

מסכת שבועות

עצמו של יום הכפורים מכפר לשבים והמאמינים בכפרתו³⁰, שנאמר (ויקרא שם) ב' ביום הזה יכפר עליכם. אבל אינו מכפר לשאינם שבים³¹. או למבעט בו ומחשב בלבו מזה מועיל לי יום כיפור זה.

יש עבירות שהן מתכפרים לשעתן ויש עבירות שאין מתכפרים אלא לאחר זמן.

כיצד – עבר אדם על מצות עשה שאין בה כרת ועשה תשובה אינו זו משם³² עד שמוחלין לו, ובאלו נאמר (ירמיה ג פסוק כב) שובו בנים שובבים ארפה משובתיכם וגו'. וכן אם הרגה בעבירה ומיד נתחרט³³.

עבר על מצות לא תעשה שאין בה כרת ולא מיתת בית דין ועשה תשובה, תשובה תולה³⁴ ויום הכפורים מכפר³⁵ ובאלו נאמר (שם) ב' ביום הזה יכפר עליכם³⁶.

³⁰ רמ"א או"ח תרוז

³¹ כרבנן ודלא כרבי להלן דס"ל דמכפר אף לשאינם שבים. נז"כ על הרמב"ם שם

³² ואמרו רבותינו זכרונם לברכה (יומא לו, א): עולה מכפרת על מי שעבר על מצות עשה אחרי התשובה, כי אמנם נתכפר עונו בתשובה, אך העולה תוסיף על כפרתו, ויוסיף להתרצות בה את השם יתברך. שערי תשובה לרבינו יונה שער ד אות ו

³³ ועתה שאין לנו קרבן בעונותינו אם חטא אדם בהרהור הלב או שעבר על מ"ע יקרא פרשת העולה אשר בתחלת ספר ויקרא ובתחלת סדר צו את אהרן כי בקריאת פרשת הקרבן יהיה לנו במקום הקרבת הקרבן כדאמרו כל העוסק בפ' עולה כאילו הקריב עולה בפ' חטאת כאילו הקריב חטאת בפ' אשם כאילו הקריב אשם. לשון ספר חרדים מצות התשובה פרק א. והוא משערי תשובה שם אות ח

³⁴ ואע"ג דאמרינן בגמ' שתשובה מכפרת על עבירות קלות על עשה ועל ל"ת וא"כ איך קאמר דצריך תשובה ויוה"כ לל"ת, כבר תירצו התוספות בשבועות פ"ק (דף י"ב: ד"ה לא זו) דמכפרת דמתניתין אינה מחילה גמורה אלא שמקילין לו מן הדין. לח"מ שם ג

³⁵ וידאג לעונו ויכסוף ויחכה מתי יבא יום הכפורים לכפר עליו למען יתרצה אל השם יתברך, כי רצונו חיי הנפש והגוף וחיי כל נוצר, כמו שנאמר (תהלים ל, ו): "חיים ברצונו". ועל כן אמרו רבותינו זכרונם לברכה (ראש השנה ט, א): כל הקובע סעודה בערב יום הכפורים כאילו נצטוו להתענות תשיעי ועשירי והתענה בהם, כי הראה שמחתו בהגיע זמן כפרתו, ותהיה לו לעדה על דאגתו לאשמתו, ויגנותיו לעונותיו. שע"ת שם. חרדים שם.

³⁶ ע"י תנא דבי אליהו סדר אליהו זוטא פכ"ג דבר אחר יענך ה' ביום צרה, יודע היה דוד שעתיד ביהמ"ק להיות חרב והקרבתו יהיו בטלים בעונותיהן של ישראל והיה דוד מצטער על ישראל במה יהיה כפרה לעונותיהן ואמר הקדוש ברוך הוא לדוד בשעה שהצרות באות על ישראל בעונותיהן יעמדו לפני יחד באגודה אחת ויתודו על עונותיהן לפני ויאמרו לפני סדר סליחה וכו

תרומות והנצחות | בנק הדואר ח"ן 22887389 | ובטל' 0548027748

להצטרפות להלכות הדף היומי להלכה למעשה

<https://chat.whatsapp.com/DLl17K9ciPjB873YPB8kBu>

הלכות הדף היומי

מסכת שבועות

עבר על כריתות ומיתות בית דין ועשה תשובה, תשובה ויום הכפורים תולין ויסורין הבאין עליו גומרין לו הכפרה, ולעולם אין מתכפר לו כפרה גמורה עד שיבואו עליו יסורין³⁷, ובאלו נאמר (תהלים פט פסוק לג) וּפְקִדְתִּי בְשָׁבֶט פְּשָׁעִים וּבַנְּגָעִים עֲוֹנָם³⁸.

ולאגן עליו³⁹ מן היסורין ירבה צדקה שנאמר (משלי י פסוק ב, יא פסוק ד) וְצִדְקָה תַעֲזִיל מִמָּוֶת וְיִשְׁתַּדֵּל שִׁיעֶשׂוּ אֲחֵרִים וְכֵן יִשְׁתַּדֵּל בַּמִּצּוֹת גְּמִילוֹת חֲסִדִּים, לעזור את חבירו בעצתו ובהשתדלותו, וידבר על לב העני נחמות, ויעסוק במצות ביקור חולים וקבורת מתים ותנחומי אבלים, ות"ת כנגד כולם שיעמול בתורה יטרח בה, ותדד שנתו מעיניו עליה, אם היה רגיל לקרוא פרק אחד ביום יקרא שני פרקים, אם היה רגיל לקרוא פרשה אחת יקרא שתי פרשיות ויהיה זה הטורח במקום יסורין.

וכן ישים במקום יסורים צומות ותעניות והורדת דמעות ומניעת נפשו מן התענוגים, ויאנח תמיד במרירות לבו, וישים רבוי המרירות במקום היסורים, ואם תמצא את החוטא תלאה ותקרה אותו צרה ויצדיק עליו את הדין ויקבל המוסר באהבה, יהיה זה לו למגן מן היסורים הרבים הראויים לבא עליו⁴⁰.

וכאשר יעבור אדם⁴¹ על כריתות ועל מיתות בית דין בשוגג, חייב להתודות ולבקש תחנונים על הסליחה, ולהאנח במרירות לב ולדאוג ולפחד, כי אלה מעיקרי הכפרות, ויעסוק תמיד בפרשת חטאת, ויחשב לו כאילו הקריב חטאת, רוצה לומר כי יועיל הרבה בדבר ויתכפר לו מעין כפרת חטאת.

במה דברים אמורים בשלא חילל את השם בשעה שעבר⁴² אבל המחלל את השם אף על פי שעשה תשובה והגיע יום הכפורים והוא עומד בתשובתו ובאו עליו יסורין אינו מתכפר לו כפרה גמורה עד שימות, אלא תשובה יום הכפורים ויסורין שלשתן תולין

³⁷ וקשה על רבינו למה לא הזכיר כלל מספרת רבנן דבכולהו עבירות סגי מיתה חוץ משלש ונראה לומר דרבינו מפרש דמאי דקאמרי רבנן מיתה ממרקתן בכל עבירות חוץ משלש היינו דלא תכרת הנפש לעולם אלא ביסורין שבאין לה אחר כך יזכה לעוה"ב וכן מה שכתב בהני שלש דמיתה ותשובה ממרקת י"ל דלא תכרת הנפש אלא ביסורין שיבאו לה אחר המות תזכה לעוה"ב. לח"מ שם.

³⁸ יש שאלה: והלא כתוב (ויקרא טז, ל): "מכל חטאתכם לפני ה' תטהרו?" והתשובה בזה, כי מה שנאמר "לפני ה' תטהרו" מצות עשה על התשובה, שנחפש דרכינו ונחקרה ונשובה אל ה' ביום הכפורים. ואף על פי שנתחייבנו על זה בכל עת – החיוב נוסף ביום הכפורים, והטהרה אשר בידינו היא התשובה ותיקון המעשים, אבל מה שכתוב (שם): "כי ביום הזה יכפר עליהם לטהר אתכם" שהוא אמור על הטהרה, שהשם יתברך מטהר אותנו מן העון ומכפר עלינו כפרה שלמה ביום הכפורים בלא יסורים, זה נאמר על מצות לא תעשה, אבל על כריתות ומיתות בית דין תשובה ויום הכפורים תולים ויסורים ממרקים. שע"ת שם יז

³⁹ שע"ת שם. הרדים שם

⁴⁰ שע"ת שם.

⁴¹ שע"ת שם יד

⁴² משמע שאם חילל השם לאחר שעבר מתכפר בלא מיתה וצ"ע.

תרומות והנצחות | בנק הדואר ח"ן 22887389 | ובטל' 0548027748

להצטרפות להלכות הדף היומי להלכה למעשה

<https://chat.whatsapp.com/DLl17K9ciPjB873YPB8kBu>

הלכות הדף היומי

מסכת שבועות

ומיתה⁴³ מכפרת⁴⁴, שנאמר (ישעיהו כב פסוק יד) וְנִגְלָה בְּאֵזְנֵי ה' צְבָאוֹת אִם יִכְפֹּר הָעוֹן הַזֶּה לָכֶם עַד תִּמָּתוֹן וּנְגִלָה.

ותקנתו במקום חילול השם שיקדש את השם שיהיו מעשיו מתוקים וטובים⁴⁵, ויאמרו עליו אשרי שזה ילד אשרי שזה גדל, ויאשרוהו כל רואיו ושומעיו ברוך ה' הנקדש בצדקה⁴⁶. עוד תמצא לו כפרה בהגיונו תמיד בתורה ויגיעתו בה⁴⁷.

⁴³ לפי שהמיתה ממרקת כל חטא אשר התשובה מועילה. ואם נהרג והתודה לפני מותו, מעת שנפלה עליו אימת מות יש לו כפרה, ונחשב ההורג כשופך דם נקי וחסיד. שע"ת שם כ

⁴⁴ וא"ת הא לרבנן דפליגי עליה דרבי בפ"ק דשבועות (י"ג) משמע דס"ל דמיתה בלא תשובה מכפרת על כל העבירות חוץ מפורק עול ומפר ברית ומגלה פנים דצריך מיתה ותשובה וכאן משמע דבחילול השם בעינן ארבעה דברים שהם תשובה ויוה"כ ויסורין למרק ומיתה גומרת וא"כ נראה דהוא דלא כרבנן דלדידהו משמע דכל כריתות ומיתות ב"ד מיתה עם התשובה סגי אפילו חילול השם מדלא חלקו. לח"מ שם

⁴⁵ ולכאורה לפי המבואר להלן מהרמב"ם גם הפורש מעבירה מפני הבורא הרי זה מקדש השם והיא תקנה על חילולו, אולם יש לחלק שאם חלל השם בסתר או ברבים בעשיית עבירה להכעיס קידוש השם הוא במידה הפוכה שנמנע מעבירה כנוכח אך אם חילל השם בהנהגתו ולא עבר עבירה א"כ בכך שיאמרו עליו שמעשיו מתוקנים לבד מהני לכפר על מה שחילל.

⁴⁶ חרדים שם ועיי"ש פרק ג שהרחיב בזה.

⁴⁷ שע"ת שם מז

תרומות והנצחות | בנק הדואר ח"ן 22887389 | ובטל' 0548027748

להצטרפות להלכות הדף היומי להלכה למעשה

<https://chat.whatsapp.com/DLl17K9ciPjB873YPB8kBu>

